

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
2023-2024 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI
I. DÖNEM II. YAZILI SINAVI (ÜLKE GENELİ ORTAK)
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
9. SINIF

A
KİTAPÇIK
TÜRÜ

ÖĞLEN
OTURUMU

Adı ve Soyadı : .....
Sınıfı / Şubesi : .....
Öğrenci Numarası : .....

ÖĞRENCİLERİN DİKKATİNE!

1. Bu soru kitapçığında 20 soru bulunmaktadır ve sınav süresi 40 dakikadır.
2. Cevap kâğıdındaki kimlik bilgilerinin doğruluğunu kontrol ediniz. Bilgiler size ait değilse veya cevap kâğıdı kullanılmayacak durumdaysa öğretmeninize bildirin.
3. Kitapçık türünü ve oturum bilgisini cevap kâğıdındaki ilgili alana kodlayınız.
4. Bu kitapçıkta yer alan her bir sorunun sadece bir doğru cevabı vardır. Cevaplarınızı, cevap kâğıdındaki ilgili yuvarlağın dışına taşırmadan siyah kurşun kalemle işaretleyiniz.
5. Değiştirmek istediğiniz bir cevabı, yumuşak silgiyle cevap kâğıdını yıpratmadan siliniz.
6. Soru kitapçığı üzerine yapılan işaretlemeler değerlendirmeye alınmayacaktır.
7. Soru kitapçığındaki boş alanları soru çözümleri için kullanabilirsiniz.
8. Her bir soru 5 puandır.
9. Puanlama, yanlış cevaplarınız dikkate alınmadan sadece doğru cevaplarınız üzerinden yapılacaktır.

1. Aşağıdakilerden hangisi görsel (plastik) sanatlardandır?

- A) Bale B) Edebiyat C) Hat
D) Müzik E) Tiyatro

2. Çatısına kadar kâğıtlar, eski gazeteler, dağıtılmamış kitaplarla dolu ambarın bir bucağında, tahta bir perdeyle çevrilip bölünmüş bir oda... Burada hem bir dergi çıkarılıyor hem de basılan kitaplar inceleniyor. Ortada genişçe bir masa var. Köşedeki ufak masanın arkasında bir kasa yerleştirilmiş. Bir adam, defterlere gömülmüş çalışıyor. Onun yanındaki masada genç bir çocuk, bir makbuz defterinin koçanlarını saymakla meşgul gibi görünüyor.

Bu parçada;

- I. zaman,
II. mekân,
III. kişi,
IV. olay/durum

yapı unsurlarından hangilerine yer verilmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) II ve IV
D) I, III ve IV E) II, III ve IV

3. "Öğretici metinler" için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Olay çevresinde oluşur.
B) Coşku ve heyecanı dile getirir.
C) Göstermeye bağlıdır.
D) Bilgi vermek amacıyla.
E) Çağrışım yönünden zengindir.

4. Bir süre Murtaza'nın samanlığında kaldılar. Her yanı delik deşikti samanlığın. Rüzgâr estiğinde çatının delik yerlerinden toz toprak akardı. Kışın kar yağar, ayaz bıçak gibi keserdi. Kara, ayaza razıydı; bu mübarek sağanak yağmurlar olmasaydı yaz boyu, güz boyu. Yukarıdan düşen aşağı inerdi. Beş dakikada evin içi göl olurdu. Yetmezmiş gibi köy içinde akan sel suları da çukur kapıdan içeri dolardı.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) İç konuşma tekniğinden yararlanılmıştır.
B) Sade ve anlaşılır bir dille yazılmıştır.
C) Gözlemci bakış açısı kullanılmıştır.
D) Yer yer betimlemelere başvurulmuştur.
E) Öznel ifadelerle yer verilmiştir.

5. Göz alabildiğine uzanıp giden bozkır...Parlayan gün, esen yel... Kekik kokulu rüzgâr...Kulpuna yapıştığın sabandır. Demirini sen dövdün. Boyunduruk kayışını yağlayıp ağacını sen kesttin. Senin o asırlık ellerinde yoğruldu bu alet. Bu tosunlar senin ellerinde doğdu. Bastığın o buğulanan toprak, güneşe kavuşup gerilen anaç tarla, şu kesik kesik öten boz sakallı çayır kuşu, uzaklarda yayılan sürü senin. Terleyip terleyip de ağzına diktığın toprak testiği sen yaptın. Terin toprağa karıştı, toprak da terine.

Bu parçada aşağıdaki değerlerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Alçak gönüllülük
- B) Çalışkanlık
- C) Dostluk
- D) Vatanseverlik
- E) Yardımseverlik

6. Bundan otuz sene evvel, ben on iki yaşındayken Anadolu'nun bir şehrindeydik. Babam memurdu. Şehre bir yaz sonunda gelmiştik. Bahar geldi, karlar eridi. Karları eriten güneş değildi yağmurdu. Bu Anadolu şehrinin ilkbaharı kırkıkindi yağmurlarıyla başlardı. Sabahleyin parlak mavi gökyüzünde kar gibi soğuk bir kış güneşi görünürdü. Saat on biri bulmadan doğudan mı, batıdan mı, kuzeyden mi bilmem, bir kara bulut peyda olur; on dakika sonra bardaktan boşanırcasına bir yağmur bütün gün şakır şakır yağardı. Odanın penceresinden "Karaçayır" dedikleri bir koyu yeşil ova görünürdü.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Anlatılanlar, kronolojik akışa uygun biçimde sunulmuştur.
- B) Bazı tabiat unsurları tasvir edilmiştir.
- C) Kahraman bakış açısı kullanılmıştır.
- D) Bazı varlıklara, insana ait özellikler yüklenmiştir.
- E) Anlatımda benzetmelere yer verilmiştir.

7. Odanın penceresi yol hizasının biraz altına düşüyordu ama gene de güneş görüyordu.

"Düşmek" kelimesi aşağıdakilerin hangisinde bu cümledeki anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Limandaki iskelenin karşısına düşen bak-kala gitmişlerdi.
- B) Bize düşen, medeniyetin zorlamalarını ayıklamaktır.
- C) Şimdi memleketimin dağlarına ilk kar düşmüştür.
- D) Gökyüzündeki onlarca kuş, birdenbire sokağa düşmüştü.
- E) Babasının Sütlüce'de bir ev alması bu tarihlere düşer.

8. (I) Kınalıada'ya ömrümde inmedim. (II) Ama orayı öyle severim ki neden bilmem. (III) Belki de orada kendisiyle hiç konuşmadığım bir arkadaşım otururduda onun için. (IV) Kınalı'nın önünden geçerken hep o arkadaşımın hiç gitmediğim, hiç gitmeyeceğim evini düşünürüm. (V) Aslında, arkadaşım sakin, sessiz bir kızdır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

9. Bir insan elinin, emeğinin varabileceği son

I
yere kadar varmak istedim ben. Kimsenin

II
sahiplenmediği, sahiplenmek istemeyeceği
III
bir toprak parçasında işe başladım. Çoraktı,

IV
taşlıydı. Damla damla alnımın teriyle suladım
orayı. Bir bir taşlarını ayıkladım.

V

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi isimdir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül (,) diğerlerinden farklı bir işlevde kullanılmıştır?

- A) Tarla kuşlarıyla serçeler, ötüşe ötüşe saatlerdir ağaçtan ağaca sıçrayıp duruyordu.
B) İki yandan yükselen dağlar nehre doğru dik iner, burada ziraat için elverişli arazi yoktur.
C) Tavandaki yapışkan kâğıdın tuzağını iyice bilen sinek, manavın ensesine kondu.
D) Suyu aralarına alan kayalar, bir yerde daralıp birbirlerine iki adım kadar yaklaşmıştı.
E) Tatil günleri, yüreklere saldığı ferahlıkla mutluluk kadar uzun ömürlü olamadı.

11. Tüyden hafif olurum böyle sabahlar
Karşı damda bir güneş parçası,
İçimde kuş cıvıltıları, şarkılar;
Bağıra çağıra düşerim yollara;
Döner döner durur başım havalarda.

Bu dizelerde işlenen tema aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güneş B) Kuşlar C) Sevinç
D) Şarkılar E) Yürüyüş

12. Her ne kusur varsa geçen zamanda;
Suçsuzdur aynalar ela gözlü yâr.
Mecnunlar Mevla'yı bulursa canda,
El olur Leylalar ela gözlü yâr.

Bu dördlüğün ikinci ve dördüncü dizesinde kullanılan redif aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) yâr
B) gözlü yâr
C) ela gözlü yâr
D) -lar ela gözlü yâr
E) -alar ela gözlü yâr

13. Bütün sevgileri atıp içimden,
Varlığımı yalnız ona verdim ben.
Elverir ki bir gün bana, derinden,
Ta derinden, bir gün bana "Gel!" desin.

Bu dizelerde aşağıdaki şiir türlerinden hangisine özgü bir nitelik vardır?

- A) Didaktik B) Epik C) Lirik
D) Pastoral E) Satirik

14. Ulur aya karşı kirli çakallar,
Ürkek ürkek bakar tavşanlar dağa.
Mona Rosa, bugün bende bir hâl var,
Yağmur iğri iğri düşer toprağa,
Ulur aya karşı kirli çakallar.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
B) "ağ" sesiyle tam kafiye yapılmıştır.
C) Ek hâlinde redife yer verilmiştir.
D) Asonanstan yararlanılmıştır.
E) Sarmal kafiye dizilişi kullanılmıştır.

15. I. Tarihın gözleri var, surlarda delik delik;
Servi, endamlı servi, ahirete perdelik...
II. Bulutta şaha kalkmış Fatih'ten kalma kır at;
Pırlantadan kubbeler, belki bir milyar kırat...
III. Hayattan canlı ölüm, günahattan baskın rahmet;
Beyoğlu tepinirken ağlar Karacaahmet...

Numaralanmış dizelerin hangilerinde teşhis ve tezat sanatlarından biri kullanılmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

16. Dedem Korkut töresiyle töreli
Edep, ahlak, sevgi, saygı sıralı
Kırk yıl önce aklım erdi ereli
Bir güzel ülküdür gönül verdiğim.

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Ana dil sevgisi
B) Yardımlaşmanın önemi
C) Sanatsal duyarlılık
D) Tarih bilinci
E) Millî ve manevi değerler

17. I. Bir deva bulmak için bağrındaki yaraya
II. Toplanmıştı garipler şimdi kervansaraya.
III. Bir noktada birleşmiş vatanın dört bucağı,
IV. Gurbet çeken gönüller kuşatmıştı ocağı.

Numaralanmış dizelerin hangilerinde belirtme sıfatı kullanılmıştır?

- A) I ve II   B) I ve III   C) I ve IV
D) II ve III   E) II ve IV

18. Beni kahrediyor böyle geçen her gece
Bu hoyrat yıldızlar, bu sır, bu okyanus,
Ve gökyüzünde emanet duran şu asma fener.
İnan ki sevgili Marya!
İnan ki sen gideli,
Ne varsa hepsi yabancı, ne varsa hepsi keder
Ve hepsi omzumun üstünde çaresiz bir yük
Ve hepsi angarya...

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Söz tekrarlarına yer verilmiştir.
B) Sade, içten ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır.
C) Üzüntü ve çaresizlik gibi duygular işlenmiştir.
D) Sarmal kafiye düzeniyle oluşturulmuştur.
E) Lirik şiir türünü örneklemektedir.

19. Bilemem, aradan geçti kaç sene
Memleketin nere, kimsin adın ne?
"Hatırla!" diyerek bakma yüzüme
Unuttum, unuttum, unuttum seni.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Karşıtlıklardan yararlanılmıştır.
B) Serbest şiir tarzında yazılmıştır.
C) Zengin kafiye yer verilmiştir.
D) Epik nitelikler taşımaktadır.
E) Süslü ve ağır bir anlatımı vardır.

20. I.

Sen de geçebilirsin yardan, anadan, serden...
Senin de destanını okuyalım ezberden...
Haberin yok gibidir taşıdığın değerden...
Elde sensin, dilde sen; gönüldesin baştasın.
Fatih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın!

- II.

Karanlık bir gece, kanlı ve derin
Ateşle boyandı yüzü göklerin
Şehitler bağrına uzandı yerin
Zamanın nabzında atan bizimidir
İhanet onların, vatan bizimidir

Aşağıdakilerden hangisi numaralanmış bentlerin ortak özelliklerinden biri değildir?

- A) Telmih sanatına yer verilmesi
B) Kafiye ve rediften yararlanılması
C) Düz kafiye örgüsünün kullanılması
D) Epik şiir türünü yansıtmaması
E) Hece ölçüsüyle yazılması

CEVAP ANAHTARI

1. C
2. E
3. D
4. A
5. B
6. D
7. A
8. C
9. E
10. B
11. C
12. D
13. C
14. E
15. D
16. E
17. B
18. D
19. A
20. A